

NORSKE LANDSKAPSARKITEKTERS FORENING

Josefines gate 34
0351 Oslo
Tlf 23 33 24 60
Faks 23 33 24 70
nla@mnla.no
NO 975506533 mva

Det kgl. miljøverndepartement
Postboks 8013 dep.
0030 Oslo

Dato: 01.12.03

HØRING - NOU 2003:14. Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven.

Høringsuttalelse fra Norske landskapsarkitekters forening

Vi viser til brev fra departementet, datert 20.05.2003, angående uttalelse til planlovutvalgets foreslåtte endringer i plan- og bygningsloven. Endringer som gjelder bl.a. klage, innsigelse og konsekvensutredning har NLA tidligere uttalt seg til i brev av 1.9.2003.

NLAs medlemmer fordeler seg grovt sett med ca. 50 % innenfor offentlig virksomhet og 50 % innenfor privat. De har således befatning med plan- og bygningsloven både som kommunalt og statlig ansatte arealplanleggere/saksbehandlere og som utarbeidere av arealplaner for kommuner og private forslagstillere.

Formål og hovedtrekk

Planlovutvalgets utredningsarbeid har hatt viktige fokus som bærekraftig utvikling, samordnet, målrettet og demokratisk styrt planlegging, samt at den skal være forpliktende og forutsigbar. Disse overordnede hensynene vil det sannsynligvis være stor enighet om. Samtidig vil de være nødvendige påminnelser i de konkrete planleggingsprosessene. Med f.eks. en større utdyping av statlig og regional planpolitikk, er det et potensiale for at kommunene og private forslagstillere får sine planprosesser uthalt pga. manglende samordning og ryddighet mellom statlige/regionale, kommunale og private interesser.

Loven har som formål å fremme bærekraftig utvikling. I dette ligger bl.a. vern av verdifulle landskap, natur- og kulturmiljøer. Norge har ratifisert den europeiske landskapskonvensjonen (Europarådet). Konvensjonen gjelder landskap som kan betegnes som særlig verdifulle, så vel som hverdagslige landskap, som forringede landskap eller landskap i forfall. En planleggingspolitikk bør ta sikte på både vern, forvaltning og planlegging av landskap. Vern av verdifulle landskap og estetikk/byggeskikk er tema i NOU-utredningen. Plan- og bygningsloven skal være en lov for planlegging av landskap generelt. Vi mener det derfor er viktig også å få fokus på det mer hverdagslige landskapet, det som de fleste av oss ferdes i og bruker daglig.

En intensjon ved loven er samordning og forenkling. Vi ser behovet for at staten og regionale myndigheter samordner seg i betydelig større grad, både innbyrdes og internt i etatene. Utarbeidelse av en *Samordnet nasjonal politikk for regional og kommunal planlegging* vil gi mulighet for dette. Det vil bidra til større forutsigbarhet at staten synliggjør viktige nasjonale og regionale hensyn som skal varetas i den kommunale og regionale planleggingen. I tillegg til formidling av viktige politikkområder, legges det videre opp til at staten kan utarbeide planretningslinjer. Slike retningslinjer bør kun benyttes for å vareta spesielt viktige interesser, som det er relativt stor enighet om viktigheten av. Utover dette legges det også opp til at det regionalt, i regi av fylkeskommunene, skal utarbeides en planstrategi. Som en klargjøring av de regionale interessene i området, kan et slikt dokument ha en betydning – gi forutsigbarhet. Hvis det får en for detaljert form og i for stor grad blir styrende for hvordan kommunene legger opp sin planlegging, vil det kunne svekke betydningen av planleggingen som lokalt politikkområde og dermed også det lokale engasjementet til befolkningen.

Hovedlinjene i forslaget til endringer i plan- og bygningsloven som foreligger, virker tilsynelatende gjennomarbeidet og legger slik sett et godt grunnlag for den kommunale og regionale planleggingen. NLA mener det likevel er vesentlig å peke på fire hensyn som må være førende for videre politikktutforming innenfor lovforslagets rammer. Statlige retningslinjer, regional planstrategi, forskrifter og andre styrende og veiledende dokumenter må sikre at planleggingen har sterkt fokus på:

Forutsigbarhet. Det opplegget som det blir enighet om skal gjelde for den aktuelle planprosessen, må følges av alle de involverte partene. Mye frustrasjon i planprosesser skyldes at forutsetninger endres underveis. Både planmyndigheten og fagmyndighetene må være med på å klargjøre et opplegg for planprosessen, og forplikte seg til å følge det.

Effektivitet. Av hensyn til at planprosesser som regel er tidkrevende, involverer ofte mange og sterke interesser, er det vesentlig at ressursbruken er rasjonell. Innenfor en forsvarlig ramme – en forutsetning at viktige hensyn i varetas – må det være en målsetting ikke å beslaglegge mer enn nødvendig av de involvertes tid eller forsinke framdriften for forslagstiller unødige.

Fleksibilitet. Planer av en viss størrelse blir normalt realisert over et lengre tidsrom. Forutsetningene for å oppnå det forventede resultatet endres ofte før planen er ferdig realisert. Alle parter i en planprosess må derfor være innstilt på å legge inn tilstrekkelig fleksibilitet i planene for å møte disse endringene, uten at planene må gjennom langvarige endringsprosesser.

Beslutningsrelevans. Krav og spesifikasjoner i, eller i medhold av loven, blir lett for generelle, uten tilpasningsmuligheter. Det er derfor viktig at det hele tiden er åpning for en tilpassing i den enkelte plansaken, at kun det som har relevans for beslutningen tas med.

Plantyper

Noen nye begreper innføres, som f.eks. områdeplan og detaljplan. Kommunedelplan, regulerings- og bebyggelsesplan er godt innarbeidete plannavn i dag. Hvor vidt en utskifting av disse vil være en fordel eller ikke, kan diskuteres, men vi støtter forslaget om at det ikke blir noe skille mellom regulerings- og bebyggelsesplan lengre.

Det settes krav til at arealbruken i en detaljplan skal samsvare med områdeplanens, eller kommuneplanens arealbruk. I tilfeller hvor det er ønskelig – og også gode grunner for - å fravike overordnet plan, bør dette være mulig i en begrenset grad. Særlig aktuelt er dette i de tilfeller hvor det foreligger en relativt detaljert områdeplan og hvor det er behov for å foreta

endringer av innbyrdes lokalisering, jf. slik det er i forholdet mellom reguleringsplan og bebyggelsesplan i dag. Uten en slik mulighet vil plansystemet bli unødvendig rigid.

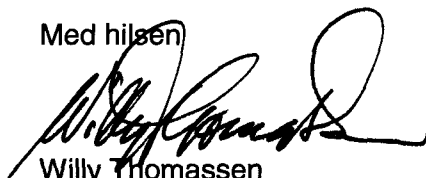
Planutarbeidelse

Både for område- og detaljplan er det krav om at fagkyndige skal utarbeide disse. Videre er det behov for en utdyping av hva som regnes som relevant planmateriale for de ulike plantypene. NLA støtter forslaget om at det blir utarbeidet nærmere beskrivelse av hvilken kompetanse som kan anses som fagkyndig, samt hva planmaterialet bør bestå av. Om dette får form av forskrift, retningslinje eller veiledning, er mindre viktig, men det er vesentlig at det er innebygget en tilstrekkelig fleksibilitet i disse kravene/normene.

Planprosessen

Det enkelte planforløpet vil variere veldig fra sak til sak. Det er derfor ikke hensiktsmessig å sette generelle krav til hva dette skal inneholde. Det er imidlertid behov for at det lokalt, i den enkelte plansaken, raskt blir enighet om hva slags opplegg planleggingen skal følge. I den sammenhengen bør det være noen statlige, generelle føringer, som gjør at de sentrale partene i en planprosess blir enige, og forplikter seg på et opplegg som skal følges, slik f.eks. Grenlandskommunene har gjort.

Med hilsen

Willy Thomassen
leder NLA

Håvard Nymo
Håvard Nymo
landskapsarkitekt MNLA